

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narednine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 155.

V Ljubljani, v sredo 9. julija 1890.

Letnik XVIII.

Lienbacher je pogorel.

Dvorni svetovalec Lienbacher je na Solnograškem zbral iz liberalcev in „bauernbunarjev“ neko „nemško-konservativno stranko“, s katero je skušal pri zadnjih volitvah spraviti v deželni zbor tri svoje ožje pristaše. On je namreč eden onih redkih nemških katolikov, ki še vedno gojé upanje, da je mogoča od slučaja do slučaja zveza z nemškimi liberalci. Zadnjo soboto pa je pogorel, ker njegovih pristašev je bil eden sam izvoljen, katoliško-konservativna stranka pa je pridobila eden mandat in ima v deželnem zboru sedem zastopnikov kmečkih občin. Volilni boj je bil živahen, strasten. In dasi Lienbacherjeva stranka ni prodrla z vsemi kandidati, vendar je njeno veselje nepopisno, ker posrečilo se ji je vreči z jednim glasom večine deželnega glavarja grofa Chorinskega.

To zgubo katoliška stranka obžaluje, ker grof Chorinsky je vrla, delavna moč. Delali so proti njemu z vsemi sredstvi. Tako so izdali pisanje z naslovom: „Ali res potrebujemo grofe v deželnem zboru?“ Ta pamflet se končuje z besedami: „Nur die allergrössten Kälber wählen ihre Metzger selber.“ Chorinsky je torej podlegel, ker je — grof. Že pred volitvami je pisala židinja „N. Fr. Presse“: „Dvorni svetovalec Lienbacher je sam zakrivil svojo usodo. Povedal je vse skrivnosti svoje stranke, osobito da klerikalni aristokratje kupujejo kmečka posestva. In vendar je Lienbacher vedno trdil, da se le židje pečajo s tako kupčijo, da le mobilni kapital izsesava zemljo in uničuje kmeta. Klerikalna stranka je že več let vedno naglašala, da žid preganja kmeta od domačega ognjišča in se polašča rodovitnega polja, in sedaj pa pride stari Lienbacher in pové, da je tudi na Solnograškem krvoses, ki nima ko drastih las in krivega nosú, temveč se vozi v kočiji in ima pravico do grba.“

In po volitvah je pisala ista židinja: „Propad deželnega glavarja grofa Chorinskega klerikalci težko občutijo. Grof Chorinsky je prvi na Solnograškem

razvil zastavo za „kmečke domove“ in sedaj so mu kmetje dali slovo.“

Chorinsky gotovo ni pal zaradi kmečkih domov, ker Lienbacher sam je odločen pospeševatelj te naprave, ki more rešiti srednja kmečka posestva. S temi besedami je židovski pisatelj razodel je sovražstvo do onih, ki skušajo kmeta rešiti iz židovskih krempljev. Razkosavanje zemljišč, to je ravno židovsko-liberalna iznajdba, da tem laglje kmeta spravijo od kruha po svetu.

Navzlic temu je Lienbacher popolnoma pogorel, ker kmetje mu niso šli na led, in mož boče na stara leta premišljal o slabih nasledkih svoje nedoslednosti.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Odkar je odstopil ban Mažuranić, morajo se Hrvati boriti proti vsiljevanju madjarskega jezika v svoje zajedničke urade. Za banovanja bana Pejačevića so se bili Madjari že toliko osmelili, da so hoteli na grbovih teh zajedničkih uradov imeti celó svoj madjarski nadpis, kar je pa provzročilo v Hrvatskej buno in ban je moral odstopiti. Mesto madjarskega napisa na teh grbih je od tega časa praznina — niti hrvatskega, niti madjarskega napisa ni videti, ali tem huje se vsiljuje ta državni jezik — za iztočno polovico avstro-ogerske monarhije v vse hrvatske zajedničke urade proti jasnej ustanovi nagodbenege zakona, po katerem je na zemljišču hrvatske kraljevine edino hrvatski jezik uradni jezik. Na to ustanovo se pa še najmanje ozirajo pri naših železnicah, kjer se je v novjšem času začel rabiti skoraj izključljivo madjarski jezik na škodo našega trgovskega sveta. Naš sedanji sabor je popolnoma zadovoljen s temi odnošaji ter molči na to, le naša trgovska zbornica je odposlala radi te zlorabe postave na madjarskega ministra Barossa posebno predstavko, v kateri ga prosi, naj zapové železniškim uradom na Hrvatskem, da s strankami občujejo v hrvatskem jeziku. Povod tej predstavi

so dali hrvatski trgovci z lesom, kamnom in opeko, ker se te stvari odpošiljajo večidel po železnicah dalje. Vsi dogovori, ki so sklenjeni v teh poslovi, sestavljeni so v madjarskem jeziku, a stranke, ki ne znajo tega jezika, morajo jih podpisati kar tje v en dan, če tudi ne vedó večkrat, kaj so podpisale.

To sicer ni prvič, da je zagrebška trgovska zbornica zahtevala, naj se spoštuje nagodbeni zakon ter rabi hrvatski jezik po postavi, za kar jej mora vsak domoljub hvaležen biti, ali je vprašanje, na katero je vredno odgovoriti: s kakšnim vspehom se je to ravnanje zbornice dokončalo pri ministru Barossu? Nič se ni doseglo, to je najboljši odgovor, saj tudi drugače biti ne more tamkej, kjer so pozabili na pravičnost. Vselej se je našlo različnih izgovorov in vzrokov, in če že niso mogli drugega najti, odgovorili so, da so krivi uradniki, ker so razposlali madjarske tiskanice mesto hrvatskih, katerih pa ne trpé po uradih ter jih nočejo rabiti.

V navedenem slučaju pa je zastopnik madjarskega ministra odgovoril, da se ti ugovori morajo sklepati v madjarskem jeziku, ker je ogerska železnica protokolirana v Budimpešti ter vsled tega spadajo vse razprave, ki se nje tičejo, pred madjarsko sodišče v Budimpešti. „Obzor“ na to dobro odgovarja: „Tedad radi tega, ker so državne železnice protokolirane v Budimpešti, imajo rabiti železniški uradi madjarski jezik, radi tega morajo podpisavati naši trgovci ugovore, katerih ne razumejo, radi tega se mora na Hrvatskem pri javnih uradih dogajati nezmisel, da se dogovor, kateremu bi soglasje med strankami moralo biti temeljna podlaga, sklepa brez takšnega soglasja, kajti kako more biti tamkaj soglasje, kjer stranke ne vedó kaj podpisujejo?“

Istina je, da je po sklepah zajedniškega sabora od l. 1868. odnosno od l. 1881. odredjeno, da se v Pešti vodi zemljiščna knjiga vseh železnic. Ali je vprašanje, je li te postave veljajo tudi za Hrvatsko, pa ako ne, kako se more ena nepostavnost opravdati z drugo? Po nagodbi pripada Hrvatskej razun prava pomorskega vsa sodbenost; vsled tega ne

LISTEK.

V štirinajstem bataljonu.

Obrazek iz vojne. Češki spisal Bohumil Brodský. Poslovenil Trbojski.
(Dalje.)

Tiho, brez vpitja in hrupa so zapustili vojaki tabor in šli na svoje delo. Mirno se je pomikala pehota k hribcem. Časih se je ustavila, da se je razdelila v več oddelkov, ali časih radi topov. Neopaževan je stopal oddelk za oddelkom in izginil za hribom in zgradil na zapadni strani pot sovražniku.

Mej tem so šli strelci proti žlebu. Morali so hoditi tri ure, predno so prišli gori in posedli odkazana mesta. Šli so stisnjeni, a vendar še dosti lahko. Sovražnik ni ničesar slutil o njih. Vsa njegova pozornost je bila obrnena v ono stran, kjer se je bližala pehota. Niso slutili, da bi jih napali od juga strelci. Na onih mestih ni bilo ne sluha nikdar o cesarskih vojaki in kako bi si tudi sém upali? Med tem so vendar strelci, pustivši konjico za seboj, kakor jegulje se plazili mej prepadi, lezli za kamenje, da so prišli na vrh. Bili so oddaljeni

še pol ure od sovražnega tabora. Tu so pričakovali pričetka boja.

Top je dal znamenje, da se prične. Upaliti ga je dal polkovnik Zacharievic proti tolpi vstajnikov, ki se je prikazala med skalami. Stokratni odmev se je slišal po hribu. Vojska je drla dalje. Uanci so zapustili skrivališče in tekli za strelci, kolikor so mogli po tako slabej poti. Vstajniki so je zagledali in nekaj jih je teklo naproti, da bi je zapodili v stran. Že so se pripravljali k streljanju, ko so se začeli poki in izza skal šopi strelških klobukov.

Vstajniki so stali kakor zadeti od strele. Od tod niso pričakovali nevarnosti, a najhujše je bilo to, da od tod lahko pridejo sovražniki k njihovemu taboru na višini. Oni, ki niso padli pri strelu, hiteli so nazaj, da bi poročili o tem načelniku, ki se je bojeval s pehoto na drugi strani.

Na to je nastal krvav boj. Pok za pokom je odmeval po hribu in bojni krik se je razlegal po griču. Milo Petrović je streljal s svojimi tolpmi na pehoto, ki je drla vedno navzgor in odgovarjala glasno na streljanje vstajnikov.

Najedenkrat se je začul grozen glas: Sovražniki so nas napali od zadaj in so nam že za petami. Petrović ni hotel verjeti. Ali zagledal je, da se bližajo strelci iz zasede. Ni se mogel dolgo po-

mišljati. Tu je bil rešilen le beg, četudi skozi sovražniške vrste.

„Nazaj!“ zagrmel je na vse svojce. „Vzemite ranjence. Hitimo na zapadno stran.“ Naenkrat so bili ranjenci v naročjih tovarišev. Te so obkolili drugi, in vsi so drli na zapad. Že so zapustili vsi tabor, ko je nekdo zagledal na tleh ležečega nadporočnika. Stekel je k njemu, zvezal mu noge in ga vrgel na ramena.

„Pojdeš z nami, pes. Na prvem mestu te obesimo.“

Vlekel je upirajočega se nadporočnika za seboj, da bi dohitel tolpe. Ali komaj so bili Bošnjaki na robu hriba, pozdravil jih je dež iz pušk. Videli so pred seboj množico vojakov, ki so neprenehoma sipali ogenj na-nje.

„Naprej!“ kričal je Petrović in skakal čez skale, poleg vojske mahaje s sabljo. Drugi so hiteli za njim. Vstajnik, ki je nesel nadporočnika, bil je nekaj zadaj. Vendar ga ni pustil, odvezal mu noge, tolkel ga s puško, da bi šel hitreje.

„Ako umrem jaz, umrješ tudi ti“, kričal je in hitel proti vojski.

Polkovnik Hornik je dospel s svojimi strelci na mesto, katero so zapustili vstajniki. Naglo je pogledal okoli. Videl je, da ni nadporočnika. Torej so

Omislili smo si novo tehniko za seno in slamo in sploh za krmo, jedno kad (hrastovo, z železom okovano) za kisavo, jedno hrastovo okovano kad, 12 drevesnih žaglic in garnituro 15 nožev, vilic, žlic za učiteljski tečaj, za učence pa 12 skledic in 8 okrožnikov.

Sicer smo dokupili še raznega manjšega gospodarskega orodja, pokvarjeno smo pa dali popraviti. Za ves mrtvi gospodarski inventar potrošili smo 386 gl. 65 kr.

G. Šolski mrtvi inventar se je pomnožil za hišno opravo v bolniški sobi in za več predmetov v spalnici učencev.

H. Gozdarstvo.

V hosti, kupljeni od Janeza Goloba z Vrha, posekali smo za gradnjo stanovanja vrtnarjevega nekaj smrek za šperovce. Jeseni smo nagrabili v njej kolikor le mogoče veliko listja.

V hosti, dokupljeni od g. Frana Kastelica v Rudolfovem, nasekali smo spomladi jeden voz leskovih prekel za fižol, jeseni pa jeden voz krovnic za popravo slamnate strehe v Trški Gori. Nagrabili smo v njej tudi več vóz listja. V novem parku pred gradom smo zasadili botanično-pomološki oddelek z reprezentanti vseh plemen naših sadnih rastlin. Sadili smo večinoma same divjake. Okoli oddelka pa smo nasadili zeló vse reprezentante naših gozdnih dreves in grmov. Jelovega drevja poslal nam je v ta namen gospod e. kr. deželni gozdarski nadzornik Vencel Goll iz Ljubljane brezplačno. Prijelo so se čisto vse rastline. Botanični park bomo v letu 1890 nadaljevali ter mu še dodali oddelek lepotežnega vrtnega grmovja. Nekoliko takega grmovja poslal nam je g. Jos. Lenarčič z Vrhuške že lani brezplačno.

Telegrami.

Dunaj, 9. julija. „Fremdenblatt“ piše, da na Dunaji nič ne vedo o shodu meseca avgusta ministrov Kalnokyja, Caprivija, Crispija

in Salisburyja v Kissingenu. — Uradni list je objavil ministersko naredbo, s katero je prepovedan izvoz in prevoz perja, stare obleke itd. iz Španije zaradi kužnih bolezni.

Budimpešta, 8. julija. Kardinal Haynald je povodom poroke nadvojvodinje Marije Valerije založil ustanovo z glavnico 100.000 gl. v podporo šol in nižje duhovščine.

Valencija, 8. julija. Na deželi je zbolelo 28 oseb za kolero. V Gandiji je v nedeljo zbolelo 19 oseb, umrlo 5.

Carjigrad, 8. julija. Djevdad paša je novi gubernator na Kreti.

Carjigrad, 9. julija. Uradna preiskava je dognala, da je cigan Sigo iz maščevanja umoril konzula Marinkovića, ker ga je ta dal pretepsti. Sigo je bil v dogovoru s tremi mohamedanci in drugimi cigani, ki so zdaj zaprti.

Umrli so:

V bolnišnici:

5. julija. Marija Gorišek, gostija, 66 let, pyaemia. — Marijeta Mihevčič, gostija, 78 let, gangraena cerebri.

6. julija. Marija Terbove, delavka, 30 let, jetika. — Ivan Korbič, bajtar, 52 let, jetika. — Ivan Novak, delavec, 54 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v noč
opazovanja	razkomeša v mm	toplomera po Celsiusu				
7. u. zjut.	738.3	10.4	brezv.	megla	0.00	
8. u. pop.	736.5	20.6	sl. jzap.	oblačno.		
9. u. zveč.	735.5	14.8	"	jasnoj		

Srednja temperatura 15.3° za 5.5° nad normalom

Tujci.

7. julija.

Gatla, potocollec, z Dunaja. — Remer, župnik, iz Podbrda. — Zobel, stotnik, iz Pulja. — Starčiča iz Vinice. — Bittner in Süß iz Gradea. — Sirolla iz Zagreba. — Šlamberger iz Ljutomera. — Lustik iz Časlave.

Ana Rupnik,

izdelovalka umetnih cvetic,

sv. Petra cesta 13 v Ljubljani, sv. Petra cesta 13

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajočanaročila, katera izvršuje točno po primerni ceni.

3-2)

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Srečke dunajske razstave à 1 gl.

Vsaka srečka za oboje srečkanje veljavna.

Kazalo sreček obojega srečkanja. (17)

Prvo srečkanje 14. avgusta 1890. Drugo srečkanje 15. oktobra 1890.

1 dobitok 50.000 gl. vrednosti 1 dobitok 50.000 gl. vrednosti

1	5000	"	"	1	5000	"	"
1	2000	"	"	1	2000	"	"
1	1000	"	"	1	1000	"	"
2	500	"	"	2	500	"	"
5	200	"	"	5	200	"	"
10	100	"	"	10	100	"	"
20	50	"	"	20	50	"	"
50	20	"	"	50	20	"	"
200	10	razstavnih srečk		200	10	"	"
2000	5	"		2000	5	"	"

Srečke po 1 gl. dobivajo se pri C. C. Mayer-ju v Ljubljani.

Št. 5546.

Razpis.

(3-2)

Na Kranjskem popolniti je sledeča

mesta okrožnih zdravnikov,

in sicer:

a) z letno plačo 800 goldinarjev:

1. Bohinjska Bistrica, 2. Kočevska Reka, 3. Lož, 4. Šmarje, 5. Železniki;

b) z letno plačo 700 goldinarjev:

1. Senožeče, 2. Trebnje.

Stalno nameščeni okrožni zdravniki imajo razen plače tudi pravico do dveh v plačo vštrevanih starostnih doklad po 50 goldinarjev, vselej po dopolnjeni petletni službeni dobi, kakor tudi do pokojninskih in prekrbninskih vžitkov zasé in za zaostale svojece.

Prosilci za jedno teh mest vložiti morajo svoje prošnje pri deželnem odboru kranjskem

do 30. julija 1890 leta

ter v njih dokazati svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse po deželah, zastopanih v državnem zboru, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, doseganje službovanje, ter znanje slovenskega ali mesto tega kakega drugega slovanskega in nemškega jezika.

V službo okrožnih zdravnikov nastavlajo se tudi na Kranjskem poslujoči ranocelniki z najnižjo plačo 400 goldinarjev, toda le začasno in brez pravice do pokojnine.

Od deželnega odbora kranjskega.

v Ljubljani, dné 1. julija 1890.

OLJNATE BARVE

kositarških pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(43)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.